

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Dobroslavice

Slezská 23/41, 747 94 Dobroslavice

Identifikátor školy: 600 141 641

Termín konání orientační inspekce: 24. a 25. květen 2001

Čj.	145 137/01-11045
Signatura	on5au136

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola (MŠ) je dvojtřídním předškolním zařízením s celodenním provozem. Kmenová MŠ s jednou třídou sídlí v obci Dobroslavice, druhá třída je od 1. 9. 2000 odloučeným pracovištěm v obci Děhylov. V souladu se stanovenou kapacitou v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předšk. zařízení a školských zařízení čj. 473/00/M - 4-00 s účinností od 1. 9. 2000 je v obou třídách ke dni inspekce zapsáno 36 dětí (v Dobroslavicích 22, v Děhylově 14). Předškolní zařízení je z hlediska hospodaření zálohovanou organizací.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Činnosti - řízené a spontánní

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Při plánování výchovně-vzdělávacích činností vycházejí pedagogické pracovnice z koncepce a podmínek školy, zpracovávají námětové plány s použitím vybraných úkolů z materiálu Program výchovné práce - MŠ ČSR 1983, čj. 33 483/83/201 a následně z něho rozpracovaných standardizovaných časově tematických plánů. V obou třídách mateřské školy je plánování prováděno v integrovaných celcích, které postihují přirozené logické souvislosti. Ředitelkou je respektován výběr témat a rozdílný způsob zpracování. Úkoly jsou stanoveny především pro řízené činnosti a nejsou diferencovány pro jednotlivé věkové kategorie. Výchovné složky jsou v plánech zahrnuty rovnoměrně. Plánované cíle odpovídají současným trendům předškolní výchovy, jsou zpracovány v souladu s didaktickými zásadami.

Příprava učitelek na pedagogickou práci byla standardní, odpovídala předem stanoveným cílům a zvoleným obsahům spontánních i řízených činností.

Oblast plánování a přípravy výchovně-vzdělávací činnosti je hodnocena jako průměrná.

Podmínky vzdělávací činnosti

V mateřské škole pracují tři pedagogické pracovnice, všechny splňují odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. K souběžnému působení učitelek v přímé práci s dětmi (i přes 100% úvazky) z důvodu zabezpečení provozu v obou MŠ vůbec nedochází.

Předškolní zařízení v Dobroslavicích je umístěno ve staré budově a má pro realizaci výchovně-vzdělávacích činností velmi omezené prostorové podmínky, které dětem neumožňují téměř žádné pohybové aktivity a skupinové hry. Děti nemají možnost vrátit se k rozehraným hrám, stavbám a činnostem. Nábytek a podlahové krytiny jsou převážně staré a opotřebované, dětské židle a stoly jsou pořízeny v jedné velikosti, což neodpovídá antropometrickým požadavkům.

Třída mateřské školy v Děhylově je umístěna v novější typizované budově s velmi dobrými prostorovými podmínkami a standardním vybavením. Dětské židle a stoly zde rovněž nesplňují antropometrické požadavky.

Prostředí obou mateřských škol je z hlediska čistoty a pořádku pro děti i zaměstnance vhodné. Posouzeno subjektivně jsou světelné a tepelné podmínky v obou budovách vyhovující.

Na výzdobě vnitřních prostor a zatraktivnění prostředí se významně podílejí pedagogické

pracovnice, děti, v MŠ v Děhylově i školnice.

Vybavení hračkami (zejména drobnými), učebními pomůckami, přírodním a spotřebním materiálem je v obou třídách průměrné, poskytuje standardní nabídku pro spontánní i řízené činnosti. Nedostatečné je vybavení velkými prostorovými hračkami a stavebnicemi. Některé starší hračky nemají požadovanou kvalitu a nepříspěvají k pozitivnímu ovlivňování estetického citění dětí. Hračky i učební pomůcky jsou průběžně, i když v důsledku omezených finančních prostředků v malé míře, pořizovány a inovovány. Vybavení audiovizuální a didaktickou technikou je skromné, učitelkami je průběžně využíváno. Knižní fond obsahuje nové tituly pro děti i pedagogické pracovnice, je ředitelkou školy doplňován.

MŠ v Dobroslavicích využívá pro pobyt dětí venku školní zahradu, kterou tvoří oplocený pozemek mimo školní budovu. Vybavení hračkami a pomůckami je skromné, zásadním nedostatkem je absence hygienického zařízení.

Školní zahrada mateřské školy v Děhylově je vybavena starými kovovými průlezkami, skluzavkou a pískovištěm. Nabídka hraček pro hry dětí venku je zde průměrná. Nerovný terén neumožňuje jízdy dětí na kolech a koloběžkách.

Režim dne je poměrně pružný a variabilní, spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, běžné je střídání jednotlivých výchovných složek. Pro pobyt venku je v denním programu vymezen dostatek času, mezi jídly jsou dodržovány tříhodinové intervaly. Individuální potřeba spánku dětí je v průběhu školního roku respektována v Dobroslavicích, jen ojediněle v Děhylově. V době inspekce nebylo zaznamenáno přetěžování dětí, nároky kladené na děti byly stanoveny pro jednu věkovou kategorii a postrádaly v některých řízených činnostech náležitou náročnost. Schopnost koncentrace dítěte přiměřeně k jeho věku byla respektována, učitelkami byly vytvořeny podmínky pro relaxaci.

Pitný režim je v obou třídách MŠ realizován a dětmi využíván.

V mateřské škole jsou vytvořeny podmínky pro děti talentované, v obou MŠ je kladen mimořádný důraz na výtvarnou výchovu, v Dobroslavicích funguje výtvarný kroužek pro děti mateřské a základní školy a seznamování s anglickým jazykem (s docházející lektorkou).

Personální a psychohygienické podmínky jsou standardní, materiálně-technické podmínky jsou pouze vyhovující. V souhrnu je oblast podmínek hodnocena jako průměrná.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Kvalita pedagogického procesu, organizace výuky, vhodnost volených metod a forem práce byly posuzovány na základě hospitací v dopoledních blocích u dvou pedagogických pracovnic v obou třídách předškolního zařízení. Přímá práce s dětmi byla na rozdílné kvalitativní úrovni, od velmi dobré po pouze vyhovující. Organizační formy byly převážně standardní s minimálním vřazováním moderních prvků.

V průběhu dne byl *spontánním činností* vymezen přiměřený čas. Nabídka her, hraček, učebních pomůcek a výtvarného materiálu byla standardní, odpovídala interním možnostem obou zařízení, neobsahovala pro děti nic nového, překvapivého a zajímavého. Nabízené hračky a herní materiál byl dostupný, děti měly možnost jejich výběru, volby prostoru i kamaráda. Podpora spontánních projevů byla u obou učitelek rozdílná, výrazná s preferencí osobnostně orientovaného modelu výchovy na straně jedné, převažující aktivita učitelky s potlačováním spontaneity dětí na straně druhé.

Hospitované *řízené činnosti* měly předem stanovené, ale nediferencované cíle a obsahy, volené metody a formy v přímé pedagogické práci ne vždy odpovídaly věkovému složení třídy. Požadavky učitelek na děti byly většinou přiměřené, v některých řízených činnostech příliš

malé. Nabídka materiálně-technického zabezpečení řízených činností byla velmi dobrá, ale nebyla vždy ve prospěch kvality pedagogického procesu využita. Řízené činnosti byly propojovány různými výchovnými složkami, byly však realizovány pouze formami frontálními s nižší úrovní smyslového prožívání a stimulace dětí. Jedna z řízených činností byla neadekvátní zvolenému úkolu, minimálně navazovala na předchozí poznatky dětí a nevedla k aktivní účasti a zainteresovanosti dětí. Pro verbální projevy nebyl v řízených činnostech dětem vždy poskytován dostatečný prostor.

Pohybové aktivity jsou realizovány v obou třídách formou denního cvičení a řízených tělovýchovných činností, ty však nemají (v Dobroslavicích i z důvodu nedostatku prostoru) požadovanou kvalitu a tělovýchovné návyky dětí nemají patřičnou úroveň.

Program pro pobyt venku není v písemné podobě plánován, v praxi je uzpůsobován týdenním námětům, povětrnostním a emisním podmínkám.

V průběhu inspekce nebyly zaznamenány projevy násilí a agresivity. Na cizí osoby děti reagovaly klidně, jejich chování odpovídalo daným situacím.

Upevňování společenských návyků byla učitelkami věnována rozdílná péče, od velmi důsledného vedení po opomíjení základních požadavků (prosba, poděkování, omluva). Kulturně-hygienické návyky jsou dětmi používány přirozeně a automaticky. V rámci sebeobslužných činností je s dětmi prováděna systematická stomatologická péče. Organizace podávání jídla je standardní, pouze minimálně však počítá s aktivní účastí dětí.

Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly vcelku přirozené a pružné.

Organizace, metody a formy výchovně-vzdělávacích činností neobsahují prvky moderního pojetí předškolní výchovy, kvalita je ovlivněna absencí diferencovaných úkolů nejméně pro dvě věkové kategorie. Celkově je daná oblast hodnocena jako průměrná.

Motivace a hodnocení

Motivace ke spontánním činnostem vycházela především z individuálních potřeb jednotlivých dětí, učitelky nenásilně nabízely zájmové aktivity, hry a hračky. Motivace řízených činností vycházely především z týdenního námětu a obsahu plánované činnosti, byly užívány přiměřeně, ale ne vždy měly patřičnou účinnost.

V průběhu dne bylo učitelkami využíváno především pozitivní hodnocení dětí, ale v malé míře byla u nich rozvíjena schopnost sebehodnocení a hodnocení ostatních. Ověřování znalostí a dovedností nemělo vždy charakter systematického vytváření zpětné vazby.

Diagnostické záznamy o dětech jsou písemně vedeny pouze v Dobroslavicích, ale nejsou zaměřeny na projevy a chování dětí a nejsou dále učitelkami využívány (k poradenské činnosti aj.). Průběžně jsou s dětmi prováděna elementární pohybová a písemná grafická cvičení.

Oblast motivace a hodnocení je průměrná.

Interakce a komunikace

V kmenové mateřské škole i na odloučeném pracovišti jsou pozitivní psychosociální vztahy, komunikace je přirozená a přátelská, založená na partnerství a vzájemném respektování. Děti mají možnost vyjádřit své myšlenky, verbální projev učitelky pouze v některých činnostech převažuje nad projevy dětí. Mezi dospělými a dětmi existuje vztah přiměřené tolerance, vztahy mezi dětmi jsou velmi dobré. V průběhu dne pedagogické pracovnice vytvářejí bezpečné prostředí, všechny zaměstnankyně mateřské školy pozitivně ovlivňují psychosociální podmínky výchovně-vzdělávací práce.

Interakce a komunikace má v mateřské škole velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Plánování a příprava výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako průměrné, rovněž personální, psychohygienické a materiálně-technické podmínky pedagogického procesu jsou průměrné. Organizace, metody a formy výchovně-vzdělávacích činností i motivace a hodnocení jsou průměrné. Interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Celkově je oblast kvality výchovně-vzdělávací činnosti hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce předškolního zařízení je shodná pro obě mateřské školy a je zaměřena na výchovně-vzdělávací oblast. V cílech je preferována příprava podmínek pro zdravý, přirozený a všestranný vývoj jedince, orientace na potřeby a kapacitu jednotlivých dětí s rozpoznáním drobných odchylek a individuálních potřeb. Jednoroční plán práce vychází z analýzy činnosti mateřské školy předcházejícího školního roku v Dobroslavicích, hlavní úkoly vycházejí z koncepce školy a jsou stanoveny v obecnější rovině (důvodem neznalost podmínek mateřské školy v Děhylově v době zpracovávání plánu). Prostředky realizace nejsou vždy dostatečně konkrétní, schází časový horizont a participace jednotlivých pracovníků na plnění jednotlivých úkolů. Plán je pojat jako systém plánů ve všech oblastech práce mateřské školy, je schválen a přijat zaměstnanci školy i rodiči.

Plánování mateřské školy je reálné, ale s nižší praktickou účinností, je hodnoceno jako průměrné.

Organizování

Celková organizace provozu mateřské školy má jasně stanovená pravidla, akceptuje specifické provozní podmínky a skloubení dvou pracovišť. Běžný provoz se řídí vnitřním řádem. Zaměstnancům mateřské školy jsou rámcově vymezeny kompetence, jsou pověřeni dalšími činnostmi souvisejícími s chodem školy, je vytvořen prostor pro jejich uplatnění a iniciativu.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je stanovena rozvrhem přímé výchovné práce pedagogických pracovníků, toto rozvržení je efektivní a funkční. Při organizování a řízení vychází ředitelka z předpokladu samostatnosti a odpovědnosti jednotlivců a využívá jejich zájmové orientace (vedení kroužku výtvarné výchovy). Seznamování s anglickým jazykem se uskutečňuje v rozporu s psychohygienickými zásadami na úkor pobytu venku dětí. Program mateřské školy je každoročně obohacován o návštěvy kulturních a divadelních vystoupení, tematické vycházky a výlety aj.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Další operativní a třídní dokumentace je vedena přehledně, má standardní vopovídací hodnotu.

Vnitřní informační systém je založen na úzkém kontaktu ředitelky se všemi zaměstnanci MŠ (tříkrát týdně pracuje v Dobroslavicích, dvakrát týdně v Děhylově), na pedagogických a provozních poradách, na operativních schůzkách s aktuálním přenosem informací a řešením vzniklých situací a případném telefonickém spojení. Frekvence porad je vzhledem k velikosti zařízení nižší, zápisy z nich obsahují relevantní informace. Pracovnice mají přístup ke všem potřebným informacím, ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna.

Vztahy mezi rodiči a mateřskou školou řeší část vnitřního řádu, se kterou jsou rodiče seznamováni při nástupu dítěte do předškolního zařízení a na schůzkách na počátku školního roku, stabilně je vyvěšen v šatnách obou pracovišť. Řád však obsahuje především povinnosti rodičů, nikoliv jejich práva. Průběžně jsou rodiče o činnosti MŠ informováni při denním kontaktu s učitelkami (rodiče mají možnost vstupu do tříd). K propagaci pedagogické práce a celkové činnosti mateřské školy jsou učitelkami využívány nástěnky, jsou zde vystavovány týdenní plány s úkoly výchovně-vzdělávacích činností, dětské výtvarné práce, básně, písně, říkadla, pedagogické a školní aktuality. Mateřskou školou jsou uskutečňovány pro rodiče i širší veřejnost různé akce buď přímo v mateřské škole (Děhylov) nebo v sále obce (Dobroslavice) - výstavy výtvarných prací dětí, besídky a vystoupení k různým příležitostem, soutěže, maškarní bály, dny otevřených dveří aj.

Mateřská škola se po celý školní rok zúčastňuje různých vyhlášených výtvarných soutěží, každoročně se podílí na okresní výtvarné akci v MŠ Opava, Krnovská ul.

MŠ spolupracuje s místní základní školou (vzájemné návštěvy a informovanost) a odloučeným pracovištěm Základní umělecké školy Háj ve Slezsku. Z odborných pracovišť využívá mateřská škola Pedagogické centrum a Středisko služeb školám v Opavě.

Organizační struktura umožňuje efektivní řízení kmenové MŠ i odloučeného pracoviště, je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Přestože ředitelka získává s vedením mateřské školy s odloučeným pracovištěm zkušenosti prvním rokem, usiluje o vstřícné vzájemné vztahy a formování tvůrčího kolektivu. Uplatňuje demokratický styl řízení, pozitivním přístupem k zaměstnancům a vlastním příkladem je vede k akceptování vnitřních norem a záměrů školy. V ročním plánu jsou uvedeny povinnosti zaměstnanců, postrádají však konkrétnější vymezení jednoznačných pravidel.

Na nové tendence ve školství reaguje ředitelka pružně, je schopna inovovat způsob řízení. Zajišťováním pedagogické a odborné literatury v MŠ a možností účastnit se vzdělávacích akcí jsou ředitelkou vytvořeny podmínky pro vzdělávání vlastní i obou pedagogických pracovníků (jednou učitelkou tato možnost využívána není). Ředitelka a učitelka pracují v sekcích okresního kabinetu předškolní výchovy. V systému vedení a motivování zaměstnankyň je ředitelkou využívána slovní i diferencovaná finanční motivace.

Sledovaná oblast je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrolní systém ředitelky je součástí ročního plánu školy, je zaměřen na kontrolu provozu i na kontrolu výchovně-vzdělávacích činností. Pedagogickou práci obou učitelek sleduje ředitelka průběžně a formou plánovaných hospitací. Jejich frekvence je od září nízká, jeden hospitační záznam tohoto školního roku obsahuje předem stanovený cíl i závěry pro další práci.

Kontrolní činnost ředitelky je průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Plánování je průměrné, organizační strukturu lze hodnotit jako velmi dobrou. Systém vedení a motivování pracovníků je efektivní a dostatečně motivující, je velmi dobré. Kontrolní činnost ředitelky je hodnocena jako průměrná.

Kvalita řízení sledovaného předškolního zařízení je v souhrnu hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 473/00/M-14-00 s účinností od 1. 9. 2000,
- povinná dokumentace ve smyslu zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (mimo hospodářskou a účetní evidenci),
- pedagogická a operativní dokumentace předškolního zařízení,
- vnitřní řád,
- výsledky dětských prací z výtvarné a pracovní výchovy, grafická cvičení,
- záznamy pedagogické diagnostiky,
- hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení podmínek a kvality výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy a hodnocení kvality řízení.

Pozitiva:

- Pozitivní klima, vstřícné a partnerské vztahy mezi dětmi a zaměstnanci školy i mezi zaměstnanci navzájem.
- Řízení školy s promyšlenou organizací a citlivým přístupem k jednotlivým pracovníkům.
- Velmi dobrá prezentace mateřské školy na veřejnosti.

Negativa:

- Nediferencování úkolů v plánech výchovně-vzdělávacích činností s ohledem na věkové zvláštnosti.
- Převažující verbální projev učitelek v některých řízených činnostech, vymezení malého prostoru pro sebehodnocení a hodnocení vrstevníků.
- Malá aplikace nových metod a postupů ve výchovně-vzdělávací práci.
- Nedostatky v materiálně-technické oblasti.

Oblast podmínek a kvality výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy je hodnocena jako průměrná, řízení předškolního zařízení je průměrné.

Ve sledovaných oblastech je mateřská škola v souhrnu hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jarmila Němečková

.....

V Opavě dne 1. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. června 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Kristina Vaculíková

.....

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Opava, referát školství, Bezručovo nám. 14, 746 84 Opava	2001-06-21	145 158/01-11045
Zřizovatel: Obec Dobroslavice, Slezská, 747 94 Dobroslavice	2001-06-21	145 159/01-11045

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.